datzelfde, en hij gaf me het geld. Maar de sommen werden telkens grooter en vader ging me wantrouwen. Tot op 'n keer. Op 'n keer....

Weer aarzelde de stem in den schemer. Slechts kort echter, want temidden van ons ademloos luisteren, zette zij weer in:

Op 'n keer was ik zonder dat zij het wist weer naar mijn vader gegaan, ze had me den laatsten tijd herhaaldelijk bedreigd van mij weg te loopen, en ik was radeloos van angst, dat zij haar bedreiging ten uitvoer zou brengen. En ze zou dat, ze zou dat. Alleen, zoo viel het me als een uitkomst in mijn ellende in, — alleen als er geld was, zou ze wellicht goedertieren voor me zijn. En ik ging naar vader om geld te vragen. Ditmaal aarzelde hij meer dan den vorigen keer; hij had een vermoeden dat het verkeerd met mij liep. Hij zei geen woord, en keek mij lang en vorschend aan. Toen stond hij ineens op. Hij was een vreemde man. Mijn moeder was toen al twee jaar dood, en al dien tijd, ieder uur dacht hij aan haar; hij had ontzaglijk veel van haar gehouden, hij leefde van hare nagedachtenis, van de herinneringen der jaren vol geluk met haar samen door-

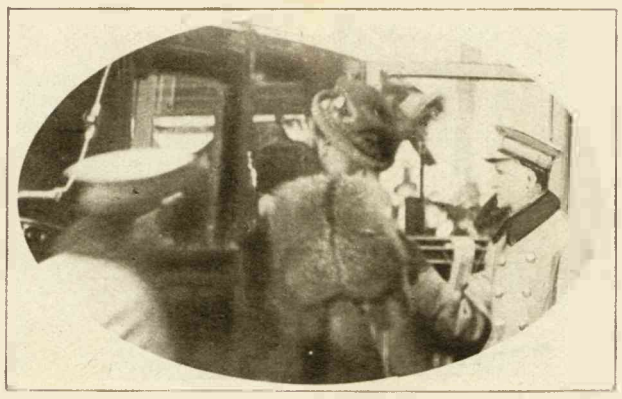

De aankomst van H M. de Koningin bij Pulchri Studio.

Kunst en Weldadigheid in Pulchri Studio.

In ons vorig Panorama-nummer hebben wij uitvoerig geschreven over de groote nationale tentoonstelling waarvoor Pulchri-Studio j.l. Maandag zijn zalen openstelde. In korte trekken zullen wij thans de openingsplechtigheid zelve vermelden. Er mag wel degelijk van een plechtigheid gesproken worden. Niet alleen omdat Hare Majesteit, omgeven door Hare Ministers en de mannen, die Haar verder in deze moeilijke dagen zoo krachtig tot hulp zijn, aanwezig was, maar evenzeer ook om de stemming, die heerschte: Ditmaal geen vroolijke feeststemming, zooals Pulchri die zoo vaak binnen zijn wanden gekend heeft. Wel was er een breede schaar van mannen en vrouwen uit de eerste kringen van de Hofstad, zelfs uit geheel ons land, aanwezig en merkte men verschillende bekende kunstenaars in het gezelschap op. Doch iedereen begreep, dat voor een gelegenheid als deze de ernst gebiedend moest zijn. En zoo waren ook de toespraken. Jhr. Mr. W. Roëll, de voorzitter van het tentoonstellingscomité, sprak het inleidende woord. Hij dankte allen die tot het welslagen van deze onderneming hadden bijgedragen. In de eerste plaats H. M. de Koningin, dan de Autoriteiten, de groote schare particulieren, die door hun geschenken de tentoonstelling mogelijk maakten, de Kunstenaars-genootschappen, wier leden er zeker wel het meeste toe hadden bijgedragen. Het was een lange rij van erkennen, wat een gelukkig verschijnsel is, daar hieruit toch sprak, welk 'n animo en sympathie voor deze tentoonstelling bestond. Gelukkig is het en niet verwonderlijk toch. De opbrengst is immers bestemd voor het Koninklijk Nationaal Steuncomité behalve een zeker percentage, dat den lijdenden kunstenaars ten goede komt, een niet minder sympathiek doel. Over het Steuncomité sprak daarna Minister Treub en zijn rede, in haar aangenaam aandoende soberheid maakte meer indruk dan een woordenspel vol schittering had kunnen bereiken. Er is geholpen ja; doch er moet veel meer gedaan worden. Dus de hand aan den ploeg. Dat was de quintessence van 's Ministers speech. — Na de openingsplechtigheid wandelde Hare Majesteit, in wier omgeving ook de opperbevelhebber zich bevond, door de zalen, belangstellend het vele beschouwend, waarin zij zoo bereidwillig had bijgedragen. In een keurig theesalonnetje gebruikte Zij eenige ververschingen en kocht een aantal loten. Haar voorbeeld werd door velen der aanwezigen gevolgd. Het verheugt ons aan het slot van dit korte overzicht te kunnen melden, dat het Hare Majesteit behaagde den directeur onzer Uitgeverszaak, den Heer A. W. Frentzen, te ontbieden. De Heer Frentzen dankte deze onderscheiding aan het feit, dat de directie van A. W. Sijthoff's Uitgevers Mij. den Catalogus bereidwillig had aangeboden. De Catalogus met zijn fraaie Rotogravure-prenten, door de Ned.-Rotogravure Mij. te Leiden eveneens bereidwillig ter beschikking gesteld, is ontegenzeggelijk een fraai geheel en een goede herinnering aan deze unieke tentoonstelling. Moge de opbrengst van dezen Catalogus, welke ook in den boekhandel à f 1.— verkrijgbaar is, een flinke bijdrage ten bate van het Kon. Nat. Steuncomité opleveren.

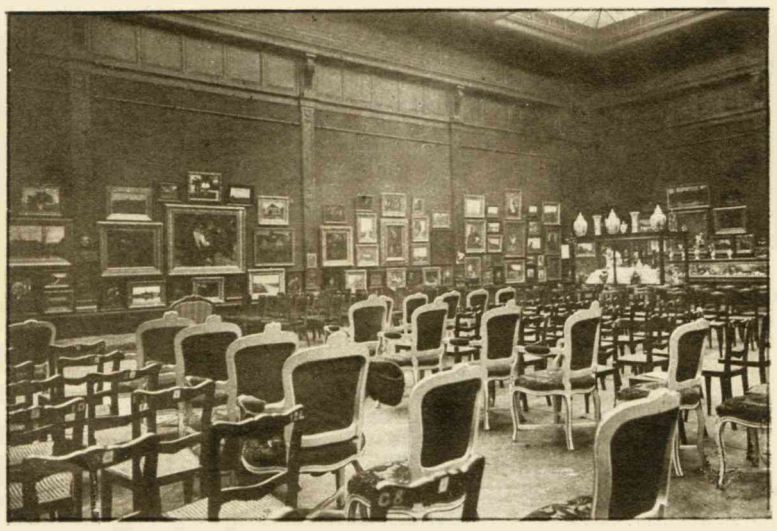

De Groote Zaal van Pulchri Studio, waar de plechtige opening plaats had. H.M. de Koningin was gezeten op den vooraanstaanden fauteuil, er achter bevonden zich de hofmouding en de verdere dignitarissen.

De Witte Zaal met de inzendingen van H.M. de Koningin.

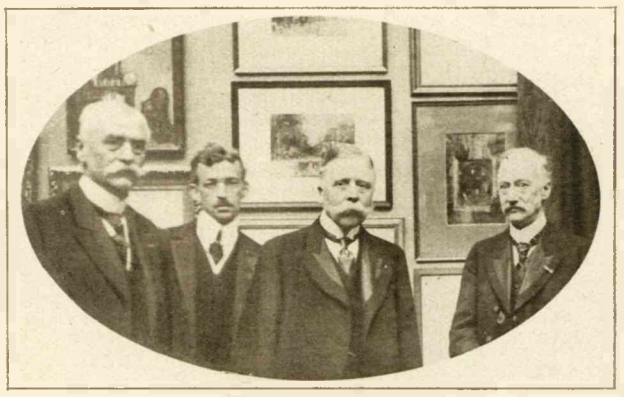

Tot onze spijt was er geen gelegenheid, het comité in zijn geheel te fotografeeren. Tot ons groot genoegen gelukte het ons evenwel toch nog vier der steunpilaren dezer tentoonstelling op de gevoelige plaat te vereeuwigen. V. l. n. r. de Heeren: Willy Martens, Mr. C. Ridder van Rappard, Jhr. Mr. Dr. W. Roëll, J. A. Frederiks.

leefd. Ook ik had veel van haar gehouden; zij was het geluk van mijn jeugd geweest; later had ik als de meeste jongens op den leeftijd van plezier-maken ma wel eens wat verwaarloosd, maar in mijn gevoel was zij altijd een engelachtig wezen gebleven, en haar dood was ook voor mij een schrikkelijke ramp. Vader had zich na haar sterven langen tijd opgesloten in zijn eigen kamer, maar gaandeweg had hij de alledaagsche levensgewoonten weer aanvaard, zijn dagverdeeling was die van vele heeren van zijn leeftijd. Maar één gewoonte was minder banaal: iederen middag ging hij naar moeders kamer. Daar stond een bidstoel, dien zij, vrome vrouw als ze was, dagelijks gebruikt had. En erboven hing een oud, verguld beenen crucifix. Na haar dood knielde vader, die nooit tijdens haar leven gebeden had, elken dag een poos op dien bidstoel neer, en.... hij bad. En het moet wel tot haar zijn geweest dat hij bad, want zij was zijn heilige, zijn God. Dien dag dan, toen ik hem weer geld vragen kwam, deed hij, zooals ik zei, heel wonderlijk. Hij ging de kamer uit, en kwam terug met het beenen crucifix van ma. Ik begreep niet wat hij doen wilde. Zijn gebaren waren plechtig als van een priester die de mis opdraagt, hij legde het crucifix voor me op tafel, en zei met bevende stem: „Jan, zweer me bij de nagedachtenis van je moeder, dat je me niet bedriegt." Ik was vreeselijk ontsteld. Vader, doodsbleek, ging in zijn stoel zitten, en keek me maar aldoor strak aan. Mijn strijd duurde niet lang, ik legde mijn hand op het crucifix en ik zwoer, terwijl ik vast mijn vader in de oogen keek. „Dan is het goed, brak de oude man uit, en hij sprong uit zijn stoel, en kuste me hartstochtelijk. Hij ging dan het geld halen en kwam eerst nog eens terug om mij te kussen. „Kind", zei hij, „zoolang de herinnering aan ma nog als een heilige tusschen ons leeft, kunnen we niet anders dan goed zijn, allebei". Haastig ging hij dan het geld halen. Onbeweeglijk bleef ik staan, ik had de kracht niet om mij te roeren. Ik voelde mij als een Judas. Een seconde lang heb ik de begeerte in me voelen opkomen mijn eed te herroepen en het geld niet aan te nemen, maar, God, dan zag ik haar dreigend gezicht weer voor mij, en hoorde ik haar weer zeggen, dat ze de handen van mij aftrok, wat mijn doodvonnis was. En ik aarzelde niet meer. Toen vader me het geld bracht, nam ik het als versuft aan. Ik was physiek ellendig van het gebeurde. Met een vasten, een bijna dwazen vasten handdruk namen we afscheid. Het was of bij mijn weggaan het huis mij nagilde. Ik voelde, dat ik een gewetenlooze slechtaard was. Maar in mijn ziel was één hoop, en dat maakte alles, alles goed: ze zou straks als ik met het geld thuis kwam, weer wat beter, vriendelijker voor me zijn.

De stem zweeg. En wij waren allen zeer ontroerd, zooals we daar bij eenen zaten in de schemering. En onze ontroering werd nog grooter, wanneer de stem, na eenige seconden zwijgens, maar intusschen zeer veranderd, als verouderd, in die paar seconden, als strompelend zei:

Toen ik thuiskwam, was ze weg. Weg voor goed. De grootste laagheid van mijn geheele leven had ik voor niets begaan.

Nu zwegen allen, en hoonend kerfde de stem door den schemer: Dat is alles. Verwacht niets meer, vrienden. Dit is alles — Of is het niet genoeg?....

De Vrouwenhater had ons dien avond zijn tot dan toe steeds verzwegen leed eindelijk verteld. S.

OM DER WILLE VAN EEN VROUW

(Vervolg).

De koetsiers van de postkarren behoefden hun paarden niet meer aan te sporen als ze het bruggetje passeerden en den heuvel opreden, veeleer moesten ze hun paarden intoomen, terwijl de reizigers fluisterend elkander verhalen deden of vragen stelden.

En iederen avond, voordat hij de herberg sloot, stapte Simon Abbyshaw naar buiten tot bij het grasveld aan het brugje en riep met luide stem:

„Goeden nacht, boer Hayes!"

Maar de man, die daar hing aan de galg, gaf geen antwoord, slechts de kettingen waarin hij hing rammelden, heen en weer bewogen door den wind. [1]).

1) De misdadigers in Oud-Engeland werden, in den tijd waarin ons verhaal handelt, niet zooals bij ons te lande aan een strop om den hals, maar in ijzeren ringen en kettingen, een soort van kooien, opgehangen. Ze bleven daarin jarenlang hangen ten prooi en vaak tot schuilplaats dienende van roof- en andere vogels. Zoo kon men in 1808 in Saxilby het cadaver van een moordenaar zien hangen in welks hoofd een negental meesjes hun nest hadden gebouwd. Een ongevoelige snaak maakte hierop het volgende raadsel:

In één hoofd tien tongen, 't is waar sapperloot!
Een negental levend en één is er dood.
Ik liep gauw naar huis toe en haalde wat brood.
Als voer voor de levenden thuis bij den dood!

Onbegrijpelijk is het dat in de onmiddellijke nabijheid van zoo'n luguber voorwerp, dat zich meestal op een eenzame plek bevond, steeds een herberg gevonden werd, waarvoor de bengelende moordenaar vaak als reclamemiddel diende. In de nabijheid van Caxton bevond zich zelfs een herberg, die blijkens haar uithangbord den weinig aanlokkelijken naam van „Galgherberg" voerde.

De meisjes in het dorp ontweken sedert Nancy Morton. Als de rechter het noodig gevonden had haar gedrag openlijk te laken, was dit voor haar dorpsvriendinnen voldoende reden om zich niet meer met haar in te laten.

Hoewel Simon Abbyshaw boer Hayes elken avond aan het brugje goeden nacht wenschte, zooals hij dat vroeger honderdmaal gedaan had, als zijn vriend de gelagkamer verliet, begon hij zich toch verlaten te gevoelen en wandelde daarom vaak naar het dorp. Zijn wandeling had steeds het zelfde doel: het huisje van Nancy Morton.

„Het is daar zoo eenzaam," zei hij de eerste maal dat hij kwam bij wijze van excuus. Dit was echter niet noodig, want de moeder van Nancy hield wel van een babbelpraatje en had groote achting voor Simon Abbyshaw.

Op een avond vond hij Nancy alleen. Zij was bezig aan het maken van een japon en hij keek eenige oogenblikken stilzwijgend naar haar ijverige, vaardige handen.

„Nancy," begon hij eindelijk, „hield je veel van dien zeeman?"

„Niet bijzonder, mijnheer Abbyshaw! Waarom vraagt u dat?"

„En ook niet van Hayes?"

„Neen!"

„En is er niemand anders?"

Ditmaal gaf ze geen antwoord.

„Nancy, jarenlang heb ik over je hooren spreken dan door den een, dan door den ander, als het liefste, mooiste meisje uit den ganschen omtrek en hoe menige jonge borst tot over de ooren verliefd op je was. Toen kwam boer Hayes met zijn bewering dat hij je trouwen zou en gaf mij iederen avond, als hij met zijn pijp en zijn ale in mijn gelagkamer zat, de gloeiendste beschrijvingen van je, alsof ik zelf je nog nooit gezien had. Al dien tijd, Nancy, was ik even gek op je als alle anderen. Had ik dan ook geen oogen om je schoonheid te bewonderen? Had ik dan geen hart om je lief te hebben. Ik was al dien tijd zoo krankzinnig verliefd op je, dat ik den grond benijdde, waarop je liep."

Het meisje had haar werk laten vallen gedurende deze hartstochtelijke bekentenis en een vurige blos kwam op haar bekoorlijk gezichtje.

„U heeft mij dit nooit gezegd, mijnheer Abbyshaw," zei ze.

„Maar nu, Nancy, nu zeg ik het! En wat zeg jij nu je het weet?"

„Ze noemen mij harteloos," ging ze voort met een snik.

„Die rechter loog, toen hij sprak, zooals hij deed!" barstte Simon woedend los. „Als alle mannen dol op je zijn, is 't toch jouw schuld niet. Jij kunt het niet helpen en zij ook niet."

„Wil je zeggen — meen je werkelijk....?" ze aarzelde.

„Ja, ofschoon ik het ellendig vind voor mijzelf."

„Waarom, Simon? Heb ik dan „neen" gezegd?"

„Is 't „ja", liefste?" riep hij uit, buiten zichzelf van geluk.

„Als je me liefhebt," was het antwoord.

* * *

Wat gaf dat een gepraat en jaloezie onder de jongelieden in het dorp, toen bekend werd, dat Simon Abbyshaw met Nancy Morton in het huwelijk zou treden. In den nazomer, toen het goudgele graan wachtte op den dorscher, had het huwelijk plaats en nimmer stonden er een schooner bruid en een stoerder bruidegom in de kleine dorpskerk.

(Wordt vervolgd).